

เอกลักษณ์ร่วมโรงเรียนในเครือซาเลเซียน

บทนำ

โรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัยดำเนินการการบริหารโดยคณะนักบวชซาเลเซียนในนิชายโรมันคาทอลิกหากกล่าวโดยเพียงย่อ ๆ คณะนักบวชก็คือกลุ่มคนที่รวมตัวกันยึดถือวิถีชีวิตแบบนักบวชรับใช้พระเจ้าและเป็นเจ้าและเพื่อนมนุษย์ ภายใต้จิตตารมณ์หรือแนวคิดเดียวกัน คณะนักบวชที่มีกิจการในเมืองไทยและมีชื่อคุ้นหูคนไทยได้แก่ คณะเยสุอิต คณะภราดาเซนต์คาเบรียล คณะอูร์สุลิน คณะคามิลเลียน คณะพระมหาไถ่ คณะลาซาล และคณะซาเลเซียน แม้ว่าชื่อต่างๆ เหล่านี้จะเป็นคณะนักบวชเหมือนกันแต่ก็มีพันธกิจที่แตกต่างกัน อาทิ คณะมหาไถ่มุ่งการเทศน์สอน ส่วนคณะคามิลเลียนมุ่งงานอภิบาลผู้ป่วย และถึงแม้จะมีหลายคณะนักบวชที่มีพันธกิจการให้การศึกษาเหมือนกัน เช่น คณะภราดาเซนต์คาเบรียล คณะลาซาล คณะอูร์สุลิน และคณะซาเลเซียนก็จะมี ความแตกต่างกัน และสิ่งที่ทำให้คณะซาเลเซียนแตกต่างไปจากคนอื่นเรียกได้ว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือ “การจัดการศึกษาอบรมตามแนวทางของคุณพ่อบอสโก”

จากความมุ่งมั่นของนักบวชซาเลเซียนด้านการจัดอบรม ทำให้กิจการโรงเรียนแผ่ขยายไปทั่วทุกมุมโลกกว่าร้อยประเทศ ซึ่งแต่ละประเทศมีบริบทด้านสังคมวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน แต่จากความหลากหลายได้กลายเป็นหนึ่งภายใต้ชื่อ โรงเรียนซาเลเซียนก็เพราะการยึดถือ “ระบบการอบรม ของคุณพ่อบอสโก” ดังที่คุณพ่ออัคราธิการองค์ปัจจุบันได้กล่าวไว้ด้วยท่าทีหนักแน่นว่า “หากจำเป็น เราก็พร้อมจะเปลี่ยนทุกอย่าง” เรา จะสูญเสียทุกอย่าง เราอาจสูญเสียแม้สถาบันของเราแต่หนึ่งเดียวที่เราจะรักษาไว้เท่าชีวิตคือ ระบบการอบรม ของคุณพ่อบอสโก” ดังนั้น การอบรมจึงเป็นเอกลักษณ์ของเรา

ระบบการอบรมของคุณพ่อบอสโก

แก่นแท้หรือหัวใจของการอบรม

ความเข้าใจต่อปัจเจกบุคคล : คุณพ่อบอสโกเชื่อว่ามนุษย์แต่ละคนคือสิ่งสร้างที่ประเสริฐและมีความดีในตนเองซึ่งบทบาทของสถาบันศึกษาหรือนักอบรมคือ การช่วยพวกเขาให้ค้นพบและพัฒนาความดีนั้น ขณะเดียวกันทุกชีวิตก็มีความอ่อนแอหรือความเปราะบางซึ่งสถานศึกษาหรือนักอบรมต้องสร้างภูมิคุ้มกันต่อสิ่งไม่ดีไม่งามด้วยการป้องกัน โอกาสที่จะทำชั่วและเฝ้าระวังอย่างพอเหมาะพอควร พร้อมกับกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความทะเยอทะยานอย่างสร้างสรรค์

ปัจจัยที่เอื้อต่อระบบการอบรมของคุณพ่อบอสโก

บรรยากาศครอบครัว : หมายถึงสถานศึกษาต้องมีบรรยากาศของความเป็นพี่เป็นน้อง ซึ่งแต่ละคนรู้สึกถึงการได้รับการยอมรับ มีความใกล้ชิดกันและไว้วางใจต่อกันและกัน

บรรยากาศของความร่าเริงสดใส : ความร่าเริงสดใสเป็นคุณลักษณะเฉพาะของเด็กและวัยรุ่น สถานศึกษาต้องช่วยให้เขาได้ชื่นชมกับลักษณะเฉพาะวัยประการนี้โดยให้ความสำคัญกับกิจกรรม 2 ประเภทคือ

1. **ดนตรี :** คุณพ่อบอสโกกล่าวว่า “ ดนตรีคือภาษาของเด็ก” เพื่อจะสื่อสารกับพวกเขาได้ดีเราต้องใช้ดนตรี
2. **กีฬา :** คุณพ่อบอสโกส่งเสริมการเล่นกีฬาเพื่อให้เด็กมีจิตใจที่บริสุทธิ์ไม่หมกมุ่นกับสิ่งไม่ดีและมุมมองของนักอบรม การกีฬาจะทำให้ผู้อบรมรู้จักนิสัยของเด็กมากยิ่งขึ้น

การดูแล : สถานศึกษาต้องตระหนักว่า “ การดูแล” เป็นภารกิจหลักสำคัญควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะเด็กยังต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ขณะเดียวกันก็ต้องเคารพพัฒนาการตามวัยของพวกเขาด้วย

เสาหลัก 3 ประการของการอบรม

เหตุผล : สถานศึกษาต้องสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงความหมายหรือจุดมุ่งหมายของกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจที่ดีในตัวเขา

ศาสนา : สถานศึกษาต้องมุ่งพัฒนาและสร้างความมั่นใจในคุณค่าและหลักธรรมของศาสนา

ความรักใจดี : การศึกษาอบรมเป็นเรื่องของหัวใจ และหากจากจุดประสงค์ของการศึกษาอบรมมุ่งที่การเปลี่ยนแปลงพัฒนาซึ่งเริ่มจากภายใน ความรักใจดีของผู้อบรมคือกุญแจเพื่อเปิดเข้าสู่ภายในของบุคคล พวกเขาอาจจะจดจำเพราะความหวาดกลัว แต่หากจะให้เกิดการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงจริงๆ ต้องใช้ความรักใจดีที่พากเพียร

เอกลักษณ์ของสารสิทธิ์พิทยาลัย โรงเรียนชาวเลเข็ียนแห่งแรกในประเทศไทย

สืบสานระบบการอบรมของคุณพ่อบอสโก

คณะนักบวชชาวเลเข็ียนชุดแรกเดินทางเข้ามาในประเทศไทยในปี คศ. 1927 และเมื่อผ่านการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรจึงได้ก่อตั้งโรงเรียนสารสิทธิ์พิทยาลัยในปี 1929 นับเป็นก้าวแรกของการจัดการโรงเรียนของนักบวชชาวเลเข็ียนในประเทศไทยคุณลักษณะเด่นนอกเหนือไปจากความรักความศรัทธาต่อพระผู้เป็นเจ้าของบรรดานักบวชชาวเลเข็ียน คือ

1. ความรักต่อคุณพ่อบอสโก ผู้ก่อตั้งคณะ : พวกเขาจะเผยแพร่ประวัติโดยใช้สื่อทุกรูปแบบ ทำให้ผู้คนได้รู้จักชีวิตและการทำงานของ คุณพ่อบอสโก ความประทับใจในชีวิตของนักบุญผู้นี้คือ การที่ท่านสามารถอบรมเด็ก ๆ ที่มีพื้นฐานที่หลากหลายให้กลับเป็นคนดีของสังคม คุณพ่อบอสโกเริ่มงานกับยุวกรรมกรไร้ฝีมือและไร้หลักแหล่งที่อยู่อาศัย แต่ท่านได้พัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลให้เป็นช่างก่อสร้าง ช่างตัดเย็บ ช่างพิมพ์ ช่างทำรองเท้า

ภายหลังท่านพบว่ามิดีเคบางคนที่มีความสามารถในระดับดี จึงได้ช่วยให้พวกเขากลับเป็นอาจารย์ เป็นนักประวัติศาสตร์ และนักปรัชญา จากชื่อเสียงของคุณพ่อบอสโกนำไปสู่ความมั่นใจของบรรดาผู้ปกครองว่า นักบวชชาวเลเซียนจะสามารถเป็นดังคุณพ่อบอสโกกล่าวคือ เนื้อผ้าจะเป็นอย่างไรแต่นักบวชชาวเลเซียนคือช่างตัดเย็บยอดเยี่ยม เพราะสามารถมองเห็นศักยภาพในตัวเด็ก และช่วยให้พวกเขาพัฒนาจนถึงที่สุด

2. ความเคร่งครัดในชีวิตนักบวช : นักบวชชาวเลเซียนให้ความสำคัญกับการอบรมด้านจิตวิญญาณควบคู่ไปกับการเรียนวิชา เพราะตระหนักถึงองค์รวมของมนุษย์

ด้วยจุดยืนดังกล่าวมาแล้วนั้น สารสิทธิ์พิทยาลัยจึงมีประวัติศาสตร์ที่น่าทึ่ง สารสิทธิ์ไม่ใช่โรงเรียนกีฬา แต่สามารถผลิตนักตะกร้อและนักฟุตบอลทีมชาติในระดับแถวหน้า สารสิทธิ์มีโรงเรียนดนตรีแต่มีวงโยชวาทิตที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั่วโลก โดยมีรางวัลชนะเลิศ ระดับโลกเป็นที่ยืนยัน สารสิทธิ์ไม่ใช่โรงเรียนการเมือง แต่ตอบปัญหารัฐสภาได้รางวัลชนะเลิศ สารสิทธิ์ไม่ได้คัดเฉพาะหัวกะทิ แต่สอบเข้ามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงของเมืองไทย สารสิทธิ์ไม่ใช่โรงเรียน IT แต่ได้รางวัลการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ระดับโลก

เอกลักษณ์ของสารสิทธิ์คืออะไร? วงโยชวาทิตและกีฬาเป็นสิ่งปรากฏเด่นในช่วงเวลาหนึ่งเพราะสารสิทธิ์ยึดมั่นต่อปัจจัยที่เอื้อต่อระบบการอบรมของคุณพ่อบอสโกที่ให้ความสำคัญกับกีฬาและดนตรี และหากว่าคอมพิวเตอร์เกิดขึ้นในสมัยของท่าน เด็กของคุณพ่อบอสโกก็ต้องเก่งด้านคอมพิวเตอร์แน่นอน เพราะท่านจะทันโลกอยู่เสมอ

เราคงไม่ส่งวงโยชวาทิตเข้าแข่งขันและได้รางวัลทุกปี เราคงไม่อาจป้อนนักกีฬาให้กับทีมชาติไทยได้ตลอด เราคงไม่ชนะเลิศตอบปัญหารัฐสภาทุกครั้งและเราคงไม่ให้นักเรียนดำนํ้าพริกได้ทุกคน แต่สารสิทธิ์จะเป็นสถานศึกษาที่มี “การอบรม” เป็นเอกลักษณ์ สารสิทธิ์จะอบรมนักเรียนไปกว่าจะถึงจุดสิ้นสุดเพราะความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของเราคือ “การอบรม”

สารสิทธิ์พิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานและมีต้นธารทางวัฒนธรรมย้อนไปถึงกลางศตวรรษที่ 19 สารสิทธิ์เป็นแขนงหนึ่งขององค์กรที่มีกิ่งก้านสาขาทั่วโลก เอกลักษณ์ของสารสิทธิ์จึงมีหลายสิ่งที่เรามองหาจากความสำเร็จด้านใดด้านหนึ่งในช่วงเวลาหนึ่ง แต่เอกลักษณ์ของสารสิทธิ์คือ สิ่งที่เราต้องเข้าไปถึงหัวใจของคุณพ่อบอสโกผู้ก่อตั้งคณะเพราะเอกลักษณ์คือสิ่งที่เรามีอยู่แล้ว นับแต่เริ่มต้นและทำให้เราดำรงอยู่ หากแต่เราต้องทำให้ปรากฏชัดมากขึ้นและเพิ่มความเข้มข้นมากขึ้น เพราะการค้นพบที่ยิ่งใหญ่คือ การค้นพบตัวตนของเรา

เราอาจปรับจุดเน้นได้ เราอาจมีใบหน้าที่เปลี่ยนแปลงได้ แต่ไม่อาจเปลี่ยนเอกลักษณ์หรือความเป็นตัวตนของเราได้ เพราะสิ่งนั้นจะทำให้เราไม่เป็นเราอีกต่อไป เพราะเอกลักษณ์ของเราคือ “ การอบรม ”

สิ่งที่อยู่ในสารสิทธิ์และจะเป็นอยู่ตลอดไปก็คือ

- คณะผู้ใหญ่อยู่ท่ามกลางครูและเด็กๆ
- คณะครูอยู่ใกล้ชิดกับเด็กๆ และดูแลเด็กในเวลาหย่อนใจ
- เด็กๆ วิ่งเล่นในสนามด้วยความสุข
- เสียงดนตรีที่ให้ชีวิตชีวา กับโรงเรียน
- ผู้ปกครองนำบุตรหลานมาสารสิทธิ์ เพราะเชื่อมั่นว่าสารสิทธิ์ทำได้